

Cynaeda gigantea (WOCKE 1871) specie nouă pentru fauna României (Lepidoptera: Pyralidae)

Levente SZÉKELY

Summary

Cynaeda gigantea (WOCKE 1871) a new species for the Romanian fauna
(Lepidoptera: Pyralidae)

The species *Cynaeda gigantea* (WOCKE 1871) is recorded for the first time in the Romanian fauna. The comparative diagnosis with the closing species *C. dentalis* (DENIS & SCHIFFERMÜLLER 1775), distribution and biology are given.

Introducere

În urma studiului unui număr de exemplare de *Cynaeda dentalis*, colectate din România și păstrate în colecția proprie, am întâlnit un exemplar de *Cynaeda gigantea* (WOCKE 1871). Am comparat acest exemplar cu o serie de exemplare de *C. gigantea*, colectate de mine din Asia Mică și determinate de C. SZABÓKY (Budapesta).

Material

1 ♂, 1.07.1982, Hagieni, S. Dobrogea, leg. et. col. SYÉKELY.

Descriere

La prima vedere, *Cynaeda gigantea*, seamănă mult cu *C. dentalis*, dar se pot deosebi destul de ușor la o examinare atentă.

La *C. dentalis*, aripile anterioare sunt brune - măslinii cu un amestec alb - gălbui. La *C. gigantea*, culoarea de fond este mai deschisă, de o nuanță măsliniu - gălbuie, spre alb. Zona bazală este cea mai deschisă la culoare în cazul ambelor specii. Aripile posterioare sunt maronii - albicioase și cenușii la femele (la ambele specii), fiind ceva mai deschise la *C. gigantea*.

Avergura este de 24 - 30 mm la *C. dentalis* și 26 - 34 mm la *C. gigantea*. Acest criteriu este valabil doar în cazul comparării unei serii mari de exemplare (GOZMÁNY 1963).

Cel mai important element pe baza căruia se pot separa cele două specii este poziția primilor trei dinți ai liniei mediane deasupra marginilor interne a aripilor anterioare. Linia mediană dințată de culoare neagră - maronie

este bine conturată la ambele specii (Fig. 1).

Fig. 1. Grafismul la *Cynaeda gigantea* / Wing drawing of *Cynaeda gigantea*

La *C. dentalis*, vârful primului dinte dinspre marginea internă este așezat la cea mai mare distanță de baza aripii. La *C. gigantea* în schimb, vârful celui de-al doi-lea dinte se află la cea mai mare distanță de baza aripii, primul dinte fiind foarte proeminent și vizibil apropiat spre baza aripii anterioare (Fig. 2).

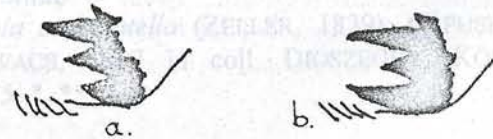

Fig. 2. Forma dinților benzii mediane la *Cynaeda dentalis* (a) și *C. gigantea* (b) / Shape of the median band teeth (Orig.).

Biologie

Larvele ambelor specii se dezvoltă pe diverse specii de *Echium*. Larvele trăiesc mai întâi în teaca frunzelor, apoi pe frunze și în tulpini (GOZMÁNY 1963).

Răspândire geografică

Cynaeda gigantea se cunoaște până în prezent din sudul Elveției, Yugoslavia, Croația, sudul Ungariei, Greciei, Turcia și sudul României (Dobrogei). Este răspândită în toată Asia Mică, arealul exinzându-se, probabil mult spre Orient. Luând în considerare aria de răspândire, este un element irano - ponto - mediteranean.

Cynaeda dentalis este un element central - european fiind răspândit practic în toate țările Europei până în Anglia și țările nordice. În țara noastră *C. gignatea* este

răspândită cu siguranță doar în regiunile sudice, deocamdată cunoscându-se doar din Dobrogea.

BIBLIOGRAFIE

- GOZMÁNY L. 1963. Microlepidoptera VI. Fauna Hungariae 65, 16(7).
 POPESCU - GORJ A. 1984. La liste systematique des espèces de Macrolépidoptères signalées dans la faune de Roumanie. Mise a jour de leur classification et nomenclature. Trav. Mus. Hist. Nat. "G. Antipa", 26: 111 - 162.

Levente SZÉKELY
 Str. Fâneți 15
 RO - 2212 Săcele
 Jud. Brașov

Apărut / Printed: 17.03.1998

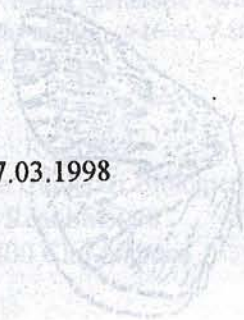

Fig. 1. Larva în Cynaeda gigantea (desen de Levente Székely)

La C. gigantea, vârful primului dinu este foarte mare și este înclinat în sus, în timp ce la C. gignatea este mai mic și este înclinat în jos. Acest lucru este vizibil în desenul din Fig. 2.

Fig. 2. Forma dinților pentru mediana în Cynaeda gigantea (a) și C. gignatea (b). Forma dinților mediana (desen de Levente Székely)

Biologie

Larvele ambelor specii se dezvoltă pe diverse specii de rășinari. Larvele trăiesc mai întâi în țesutul rășinos și apoi pe frunze și în

exemplare de Cynaeda gigantea, colectate din România și păstrate în colecția proprie, au înțeles un exemplar de Cynaeda gigantea (WOCKE 1871). Am comparat acest exemplar cu o serie de exemplare de C. gigantea, colectate de mine din Asia Mică și determinate de SZABÓRY (Budapesta).

Material

1 ♀, 107.1982, Hagieni, S. Dobrogea, leg. de col. SZÉKELY.

Discuție

La prima vedere, Cynaeda gigantea seamănă mult cu C. dentalis, dar se pot distinge desigur de ușor la o examinare atentă. La C. dentalis, arhile anterioare sunt puține - înclinată cu un unghi mic - și sunt puține. C. gignatea, arhile anterioare de fond este mai descurtate. C. gignatea are o nuanță albastruie - gălbuiă, care este mai puțin pronunțată decât la C. dentalis. În cazul ambelor specii, arhile posterioare sunt maroniu - albeștrui și conștii în femelă (la ambel specii), fiind colorate deschise la C. gignatea.

Arhila este de 24 - 30 mm la C. gigantea și 26 - 34 mm la C. gignatea. Acest criteriu este valabil doar în cazul comparării unei serii mari de exemplare (GOZMÁNY 1963). Cel mai important element pe baza căruia se pot separa cele două specii este poziția primilor trei dinți ai liniei mediane, desigur marginilor inferioare a arhilor anterioare. Linia mediană dințată de culoare neagră - maroniu